

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XVIII/127/2008
Rady Gminy Skąpe
z dnia 31 marca 2008 r.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY SKĄPE NA LATA 2008 - 2013

Skąpe, marzec 2008

Spis treści

I.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	4
II.	Aktualna sytuacja społeczno - gospodarcza	5
2.1.	Podstawowe dane o gminie	5
2.1.1.	Położenie	5
2.1.2.	Powierzchnia	6
2.1.3.	Ludność	8
III.	Środowisko przyrodnicze	9
IV.	Turystyka	11
V.	Zagospodarowanie przestrzenne	13
5.1.	Infrastruktura techniczna	14
5.1.1.	Zaopatrzenie w wodę	14
5.1.2.	Gospodarka ściekowa	15
5.1.3.	Ciepłownictwo	16
5.1.4.	Gospodarka odpadami	17
5.1.5.	Komunikacja	17
5.1.6.	Elektroenergetyka	19
5.2.	Własność nieruchomości	20
5.3.	Stan obiektów dziedzictwa kulturowego	21
5.4.	Identyfikacja problemów	22
VI.	Gospodarka	23
6.1.	Podmioty gospodarcze	23
6.2.	Główni pracodawcy	24
6.3.	Struktura podstawowych branż na terenie gminy	25
6.4.	Identyfikacja problemów	25
VII.	Sfera społeczna	25
7.1.	Sytuacja demograficzna i społeczna	26
7.1.1.	Demografia	26
7.1.2.	Bezrobocie	27
7.2.	Oświata	28
7.2.1.	Szkoły	28
7.2.2.	Przedszkola	31
7.3.	Kultura	31

7.4.	Opieka społeczna	32
7.5.	Instytucje bezpieczeństwa publicznego	33
7.6.	Identyfikacja problemów	34
VIII.	Zadania zmierzające do poprawy sytuacji w gminie	34
IX.	Realizacja zadań i projektów	35
9.1.	Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013	35
9.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	39
9.3.	Podział na projekty i zadania inwestycyjne	41
9.4.	Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy i powiatu	43
X.	Plan finansowy na lata 2008 - 2013	44
XI.	System wdrażania	46
11.1.	Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego	46
11.2.	Instytucja Wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego	47
XII.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	47
12.1.	System monitorowania planu rozwoju lokalnego	47
12.2.	Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	48
12.3.	Public Relations planu rozwoju lokalnego	48
	Spis wykresów	50
	Spis tabel	51

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Przedmiotem niniejszego opracowania jest **Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Skąpe** na lata 2008-2013, który stanowi dokument programowy rozwoju społeczno - gospodarczego Gminy Skąpe. Obszarem objętym planem rozwoju są tereny wiejskie, popegeerowskie, na których zaplanowano przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej oraz ochroną środowiska naturalnego.

Celem dokonanej w niniejszym dokumencie analizy sytuacji zewnętrznej i wewnętrznej jest scharakteryzowanie Gminy Skąpe, zaprezentowanie jej walorów społeczno-kulturowych i technicznych, a także zidentyfikowanie problemów i zakresu działań, które należy przedsięwziąć dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Określenie zadań inwestycyjnych na najbliższe lata i powiązanie ich z priorytetami Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 umożliwi gminie skorzystanie ze środków pomocowych, jakie oferuje Polsce Unia Europejska.

Poszczególne zadania inwestycyjne uwzględnione w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Skąpe są spójne ze Strategią społeczno-gospodarczą Gminy Skąpe oraz Strategią Województwa Lubuskiego.

II. Aktualna sytuacja społeczno - gospodarcza

2.1. Podstawowe dane o gminie

2.1.1. Położenie

Gmina Skąpe położona jest na zachodzie Polski, w środkowej części województwa lubuskiego, w powiecie świebodzińskim. Graniczy z następującymi 6 gminami:

- od północnego-wschodu i wschodu z gminą Świebodzin (powiat świebodziński)
- od południowego-wschodu z gminą Sulechów (powiat zielonogórski)
- od południa z gminą Czerwieńsk (powiat zielonogórski)
- od zachodu z gminą Bytnica (powiat krośnieński)
- od północnego-zachodu z gminą Łagów (powiat świebodziński)
- od północy z gminą Lubrza (powiat świebodziński)

W sąsiedztwie wschodniej granicy gminy przebiega droga krajowa nr 3 Świnoujście - Szczecin - Zielona Góra - Legnica - Jakuszyce, która zostanie przekształcona w drogę ekspresową A-3 Szczecin-Lubawka.

W odległości ok. 5 km od północnej granicy przebiega główna oś komunikacyjna kraju wschód-zachód, droga krajowa nr 2 - przyszła autostrada A-2 Berlin-Świecko-Poznań-Warszawa.

Gmina nie posiada połączeń kolejowych. Istniejąca linia kolejowa, łącząca Świebodzin z Sulechowem, pozostaje nieczynna.

Odległości siedziby gminy od miast powiatowych:

- Świebodzin - ok. 14 km,
- Krosno Odrz. - ok. 27 km.

Ośrodki akademickie w najbliższym sąsiedztwie gminy to Sulechów, Zielona Góra i Gorzów Wlkp. Ośrodkiem ponadwojewódzkim w zakresie kształcenia akademickiego i wyspecjalizowanej opieki klinicznej jest Poznań, w odległości ok. 103 km.

2.1.2. Powierzchnia

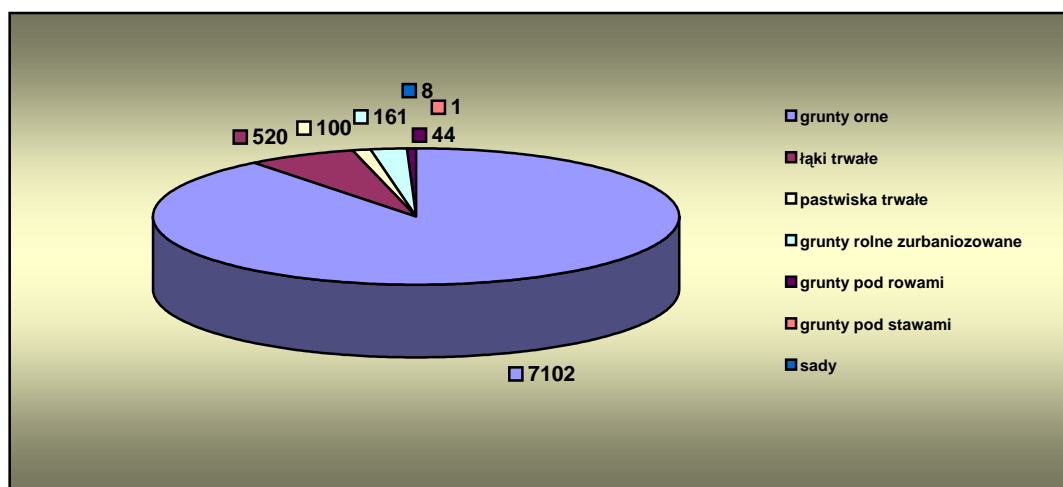
Gmina Skąpe jest gminą o statusie wiejskim, z siedzibą we wsi sołeckiej Skąpe. Zajmuje powierzchnię 181 km² (18.128 ha), co równa się 1,3% obszaru całego województwa lubuskiego.

Według danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie z dnia 1 stycznia 2007 r. powierzchnia ogólna gminy w podziale na kategorie przedstawia się następująco:

- użytki rolne - 7.838 ha,
- grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzaczenia - 9.265 ha,
- grunty zabudowane i zurbanizowane - 519 ha,
- grunty pod wodami - 401 ha,
- użytki ekologiczne - 11 ha,
- nieużytki - 83 ha,
- tereny różne - 2 ha.

Podstawą funkcją gminy jest rolnictwo, zatem użytki rolne stanowią 43 % powierzchni ogólnej gminy. Ich szczegółowy podział przedstawia poniższy wykres (dane w ha):

Wykres 1. Podział użytków rolnych na terenie gminy

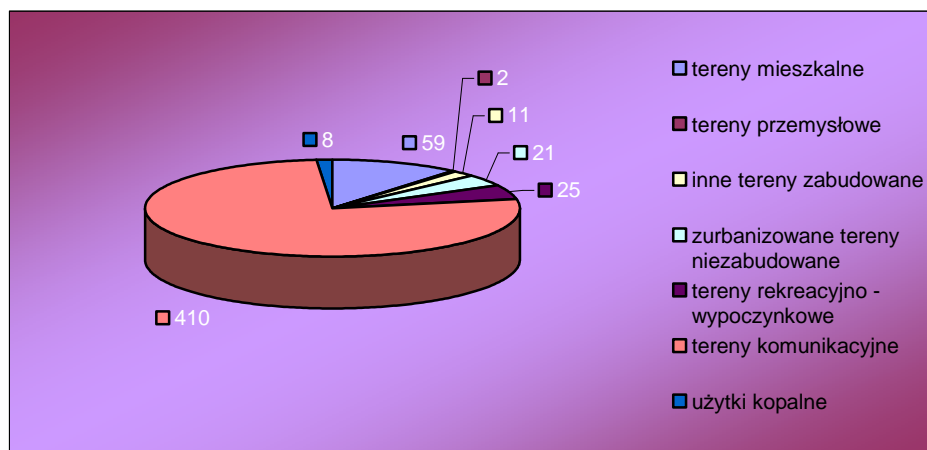

Uzupełniającą funkcją gminy jest turystyka i wypoczynek. Prawie 50% powierzchni ogólnej gminy zajmują lasy. Od północy obszar gminy przylega do jednego z największych zbiorników województwa lubuskiego - jeziora Niestysz. Środkowa i północna część gminy znajduje się w strefie turystyczno-wypoczynkowej, natomiast zachodnia położona jest w strefie otuliny Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego.

Podział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych przedstawia się następująco (dane w ha):

Wykres 2. Podział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych

Największy procent gruntów zabudowanych i zurbanizowanych stanowią tereny komunikacyjne, zajmujące 410 ha powierzchni gminy, w tym 379 ha to drogi, zaś pozostałe 31 ha to tereny kolejowe.

2.1.3. Ludność

Ludność gminy według danych Urzędu Gminy Skąpe z dnia 31 grudnia 2007 r. wynosi 5 071 osób, stanowi ona 0,5% ludności województwa.

Podział mieszkańców według płci przedstawia się następująco:

Tabela 1. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według płci

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia w km ²	Miejscowości	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
			ogółem	mężczyźni	kobiety	na 1 km ²	
Gmina Skąpe	181	19	5071*	2493	2578	28	103

* osoby zameldowane na pobyt stały

Zdecydowanie największą grupę mieszkańców gminy stanowią ludzie w wieku 40-59 lat, tj. 1591 osób. Udział dzieci w wieku od 0 do 14 lat w stosunku do ogółu mieszkańców to zaledwie 16 %, młodzież w wieku od 15 do 19 lat - 7,62 %, dorośli w wieku od 60 do 64 lat - 4,49 %, natomiast powyżej 65 roku życia - 16 %.

Ludność według wieku w Gminie Skąpe (dane Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze na dzień 31 grudnia 2006 r.):

Tabela 2. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według wieku

Gminy	Płeć														
	Ogółem	Mężczyźni							Kobiety						
		0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 59	60 - 64	65 i więcej	0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 59	60 - 64	65 i więcej
Skąpe	5547*	495	208	432	353	833	97	332	421	215	408	309	758	131	555

* osoby zameldowane na pobyt stały i na pobyt czasowy

Na terenie gminy znajduje się 19 miejscowości, z tego 15 to wsie sołeckie (Błonie, Darnawa, Łąkie, Kalinowo, Międzyzlesie, Niekarzyn, Niesulice, Ołobok,

Pałck, Podła Góra, Skąpe, Radoszyn, Rokitnica, Węgrzynice, Zawisze), 2 to wsie (Kaliszkowice, Przetocznicza), 2 to osady (Cibórz, Cząbry).

Największą pod względem powierzchni w granicach administracyjnych jest miejscowość Węgrzynice, mieszka w niej jednak relatywnie mało osób (183). Największą liczbę mieszkańców ma Cibórz (974), następnie Ołobok (698) i Radoszyn (573). Skąpe zamieszkuje 412 osób, Niekarzyn - 403 osoby, Pałck - 290, Rokitnicę - 253, Zawisze - 228. Pozostałe miejscowości liczą poniżej 200 osób.

Położenie poszczególnych miejscowości na terenie gminy charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem, co stwarza mniej korzystne warunki rozwoju.

Największą jednostką pod względem zaludnienia jest Cibórz, który wg urzędowego wykazu miejscowości ma status osady. Koncentruje ok. 20% ludności gminy. Wynika to z funkcjonowania na jego obszarze wysokospecjalistycznego szpitala, będącego jednostką organizacyjną samorządu województwa lubuskiego.

Hierarchia miejscowości gminy Skąpe przedstawia się następująco:

- ośrodek ponadpodstawowy - wieś **Skąpe** - siedziba gminy,
- ośrodek ponadpodstawowy - osada **Cibórz** - wspomaga siedzibę gminy,
- ośrodek ponadpodstawowy - wieś **Ołobok** - obsługuje turystów z północnej części gminy,
- ośrodki podstawowe z niepełnym zakresem usług - wsie **Niekarzyn, Węgrzynice, Międzylesie, Radoszyn,**
- ośrodki elementarne - pozostałe wsie.

III. Środowisko przyrodnicze

Według podziału fizyczno - geograficznego J. Kondrackiego teren gminy znajduje się w obrębie mezoregionu Pojezierze Łagowskie, obejmującego największy obszar gminy i częściowo Równiny Torzyskiej, która obejmuje zachodnie granice gminy, a także Doliny Środkowej Odry (obejmuje południowy cypel gminy).

System cieków drenujących obszar gminy odwadnia go w kierunku południowym do rzeki Odry poprzez cieki Ołobok, Gryżynę, Jabłonną (Rakówkę).

W dnach rynien występują dość liczne jeziora. Gmina Skąpe od północy graniczy z największym zbiornikiem wodnym tych terenów - jeziorem Niestysz (powierzchnia 496,9 ha, maksymalna głębokość 34,7 m i objętość 345,0 mln m³).

Główna rzeka - Ołobok - wypływa z jeziora Niestysz. Płyynie z północy na południe, zmierzając do Odry i wpadając do niej 4 km poniżej wsi Brody. Ołobok łączy w ten sposób ze sobą kilka jezior i zalewów w linii spadku północnego stoku doliny Odry.

Wody powierzchniowe na terenie gminy wykorzystywane są przede wszystkim dla potrzeb rekreacji oraz hodowli ryb. Dla potrzeb rekreacji wykorzystywane jest jezioro Niestysz (wieś Niesulice) i Trzeboch (wieś Łąkie). Nad jeziorami Niedźwiedno, Czerniak i Złoty Potok rozwija się wędkarstwo. Hodowla ryb prowadzona jest na przystosowanych do tych potrzeb odcinkach Kanału Ołobockiego oraz na innych małych zbiornikach sztucznych i naturalnych.

Klimat lokalny jest na ogół korzystny ze względu na panujące warunki termiczno - wilgotnościowe.

Lasy na terenie gminy należą do Nadleśnictwa Bytnica, Sulechów i Świebodzin. Niewielka ich część znajduje także się w rękach prywatnych.

Lasy spełniają funkcje pozaprodukcyjne, takie jak:

- wodochronne,
- glebochronne,
- wypoczynkowe,
- krajobrazowe (teren Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny).

Gmina Skąpe nie posiada na swoim obszarze większych terenów zdegradowanych i zdewastowanych. Ogółem powierzchnia takich gruntów wynosi 4,2 ha i dotyczy przede wszystkim terenów dzikich oraz terenów poboru piasku.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Skąpe wynosi 3509,1 ha, co stanowi 19,4 % powierzchni ogólnej.

Elementami podlegającymi ochronie prawnej na terenie Gminy są:

- pomniki przyrody,
- część Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną,

- strefy ochrony zasobowej ujęć wód służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- zbiorniki Wód Podziemnych - nr 144 i 148,
- użytki rolne III i IV klasy bonitacyjnej oraz grunty rolne,
- określone właściwymi przepisami gatunki roślin i zwierząt - przede wszystkim roślinność bagienna, a ze zwierząt - wydra, bóbr, orzeł bielik, żuraw,
- obszar chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne.

Na terenie gminy znajduje się wiele parków podworskich oraz kompleksów zieleni cmentarnej o charakterze pomnikowym. Praktycznie wszystkie z nich wymagają pilnej pielęgnacji i stałego dozoru, aby mogły stanowić element w systemie przyrodniczo-kulturowym gminy.

IV. Turystyka

Gmina Skąpe z uwagi na różnicowany krajobraz przyrodniczy, kulturowy i historyczny jest niezwykle atrakcyjnym miejscem turystycznego wypoczynku. Część wschodnia gminy, do linii Ołobok - Skąpe - Patck, to teren zdominowany przez pola uprawne. Zachodnią część, zaliczaną do obszaru chronionego, pokrywają głównie lasy. Ta część zachodniego krańca gminy wchodzi w skład Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Jest to teren niezwykle urozmaicony, z wyraźnymi pozostałościami aktywnej działalności lodowca.

Najważniejszy rejon turystyczny gminy Skąpe stanowi część północna, czyli okolice jeziora Niestysz i Złoty Potok. Regionalnie teren ten należy do Pojezierza Lubuskiego.

Rozwojowi turystyki sprzyjają niewątpliwie walory krajobrazowe, dość różnicowana szata roślinna, warunki klimatyczne, zwłaszcza niski stopień zanieczyszczenia środowiska, jak również atrakcje o charakterze historycznym. Wszystkie te elementy bez wątpienia mają również wpływ na rozwijającą się coraz prężniej w ostatnich latach działalność agroturystyczną. Oferta gospodarstw

agroturystycznych z powodzeniem uzupełnia ofertę ośrodków wypoczynkowych zlokalizowanych głównie w miejscowości Niesulice, sprzyjając lepszemu wykorzystaniu zasobów przyrodniczych na terenach oddalonych od jeziora Niestysz oraz zwiększając możliwość zatrudnienia osób w miejscu ich zamieszkania.

Walory turystyczne gminy sprzyjają rozwojowi usług turystycznych oraz gastronomicznych. Baza noclegowa jest skoncentrowana nad jeziorem Niestysz - w Niesulicach - gdzie funkcjonuje 6 ośrodków wczasowych i kolonijnych. Gospodarstwa agroturystyczne skupiły się głównie w miejscowości Łąkie oraz Ołobok. Bazę turystyczną i agroturystyczną gminy Skąpe przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Baza turystyczna i agroturystyczna Gminy Skąpe

I.p.	Nazwa	lokalizacja
Ośrodki wypoczynkowe		
1	Ośrodek wypoczynkowy „Kormoran”	Niesulice
2	Ośrodek wypoczynkowy „Ada”	Niesulice
3	Ośrodek wczasowy „Irena”	Niesulice
4	Ośrodek wypoczynkowy „Pod klonem”	Niesulice
Baza noclegowa		
5	Baza obozowa ZHP Zielona Góra	Niesulice
6	Baza obozowa ZHP Świdnica	Niesulice
7	PHU „Joker”	Niesulice
8	Domek letniskowy Grażyna Świątczak	Łąkie
Gospodarstwa agroturystyczne		
9	Agroturystyka Jan Słodyński	Łąkie
10	Ranczo „Sarnowo”	Ołobok
11	Agroturystyka Elżbieta Pochylska	Ołobok
12	Winnica Kolonialna	Ołobok
13	Agroturystyka Roman Głowacki	Niesulice
14	Agroturystyka Weronika Romanik	Łąkie

Rozwojowi aktywnego wypoczynku na terenie gminy Skąpe sprzyjają działania związane z wyznaczeniem szlaków turystycznych, głównie rowerowych i pieszych. W marcu 2008 r. oddano do użytku szlaki rowerowe, których wykaz przedstawia tabela 4:

Tabela 4. Szlaki rowerowe na terenie Gminy Skąpe

l.p.	szlak	charakter	trasa	km
1	czerwony	ponadregionalny	od Świebodzina – BORÓW – Ołobok - Łąkie - Radoszyn – Darnawa – Niekarzyn – Pałck – Przetocznicza – Podła Góra –GRABIN	33,2
2	niebieski	ponadregionalny	od Świebodzina – NIEDŹWIADY – Folwark - Łąkie – Skąpe – Cibórz – Międzyzylesie – Zawisze – GRYŻYNA	24,2
3	żółty	międzyeuroregionalny	od Lubrzy – PRZEŁAZY – Kalinowo - Niesulice – Ołobok – Rokitnica – I. Cibórz – PRZETOCZNICA	25,1
4	zielony	gminny	ZŁOTY POTOK – Węgrzynice – Zawisze – Podła Góra -Międzyzylesie – d. gajówka Prochownia - mostek na rz. Ołobok - OŁOBOK	21,9
5	zielony	międzygminny	ROSIN - Darnawa – Skąpe – Kaliszkowice - Pałck – Głoguszyn - KIJE	18,0
6	czarny	gminny	SKĄPE- most na rz. Ołobok-Cząbry – PRZETOCZNICA	7,0
7	czarny	gminny	NIESULICE – Rokitnica – Węgrzynice – BŁONIE	8,5

V. Zagospodarowanie przestrzenne

Dążenie do utworzenia struktury funkcjonalno-przestrzennej, która zapewni harmonijny, zrównoważony rozwój gminy wiąże się z przyjęciem i realizacją określonych celów polityki przestrzennej, tj.:

1. Poprawą stanu funkcjonowania i zaopatrzenia w sieci infrastruktury technicznej,
2. Poprawą ładu przestrzennego, w szczególności na obszarze wsi Łąkie, Niesulice,
3. Ochroną istniejących zasobów środowiska przyrodniczego wraz z rozszerzeniem obszarów objętych ochroną prawną, umiejętne wykorzystanie tych zasobów w zagospodarowaniu przestrzennym i procesach społeczno-gospodarczych,

4. Rozwojem społeczno-gospodarczym gminy, wynikającym z dostosowania struktury funkcjonalno-przestrzennej do istniejących uwarunkowań,
5. Ochronie poprzez umiejętną eksploatację posiadanego dziedzictwa kulturowego przy harmonijnym komponowaniu funkcjonalno-przestrzennej struktury historycznej ze współczesną,
6. Poprawie stanu technicznego istniejącego układu komunikacyjnego,
7. Dążeniu do realizacji budowy zbiorników retencyjnych, będących również elementem planu ochrony przed powodzią rzeki Odry,

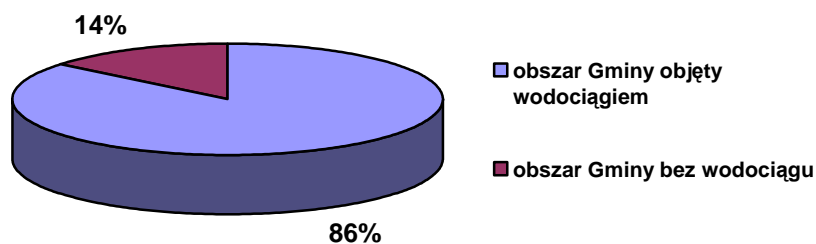
Stała, sukcesywna realizacja przedstawionych celów powinna znaleźć odzwierciedlenie w poprawie standardów ekologicznych, przestrzennych, społecznych i ekonomicznych.

5.1. Infrastruktura techniczna

5.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy czternastu - spośród 19 - miejscowości na terenie gminy Skąpe korzystają w całości lub częściowo z dostawy wody z systemów wodociągowych, co stanowi 86% ogółu; przedstawia to poniższy wykres:

Wykres 3. Sieć wodociągowa na terenie Gminy Skąpe

Wszystkie ujęcia bazują na eksploatacji wód podziemnych.

Obecnie wodociągu nie mają następujące miejscowości i osady: Kaliszkowice, Niesulice, Przetocznicza i Cząbry.

Eksploatacja dziewięciu wodociągów prowadzona jest przez samorząd gminny oraz przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Ciborzu.

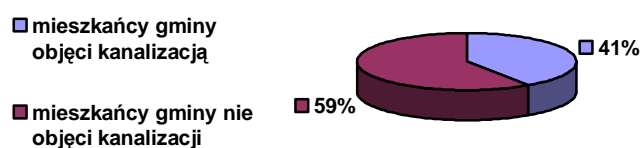
Żadne z ujęć nie posiada wyznaczonej i zatwierdzonej strefy ochrony pośredniej, oprócz ujęcia w Ciborzu

Na terenie gminy, w Ołoboku, znajduje się jeden punkt monitoringu regionalnego jakości wód podziemnych. Jakość wody z tego punktu zaliczana jest od kilku lat do klasy Ib (woda o wysokiej jakości).

5.1.2. Gospodarka ściekowa

W przeciwieństwie do stosunkowo dobrze rozbudowanej sieci wodociągowej, sieć kanalizacyjna jest bardzo słabo rozbudowana; obejmuje zaledwie cztery miejscowości: Cibórz, Skąpe, Międzylesie i część Radoszyna. Miejscowości te charakteryzuje duża gęstość zaludnienia (2056 mieszkańców), w związku z tym wskaźnik osób objętych skanalizowaniem wygląda znacznie korzystniej niż wskaźnik obszarów skanalizowanych do nieskanalizowanych.

Wykres 4. Mieszkańcy gminy objęci kanalizacją

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej wynosi zaledwie 18,46 km. Oznacza to, że niecałe 20 % obszaru gminy posiada system kanalizacji sanitarnej. Obrazuje to poniższy wykres:

Wykres 5. Kanalizacja na terenie gminy Skąpe

W miejscowościach, które nie są objęte systemem kanalizacji sanitarnej ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone specjalistycznym taborem przez 5 podmiotów gospodarczych do oczyszczalni ścieków w Ciborzu, Świebodzinie i w Wilkowie.

Brak sieci kanalizacyjnej wpływa na degradację środowiska naturalnego, co szczególnie widoczne jest w obrębie jeziora Niestysz. W ostatnim okresie odnotowano spadek klasy czystości wody w tym jeziorze. Bogactwo przyrodnicze tych terenów, duża ilość zbiorników i cieków wodnych oraz wysoka jakość wód podziemnych, wskazują na pilne zastosowanie właściwych rozwiązań technicznych i technologicznych związanych z zagadnieniami odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy.

W związku z powyższym plany inwestycyjne gminy na najbliższe lata ukierunkowane będą głównie na działania związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej.

5.1.3. Ciepłownictwo

Na terenie gminy dominuje system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty, w których są wbudowane. Do ogrzewania stosuje się paliwa stałe i gaz sieciowy.

Gmina Skąpe należy do najlepiej zgazyfikowanych gmin w powiecie świebodzińskim. Z gazu sieciowego korzystają mieszkańcy następujących miejscowości: Skąpe, Radoszyn, Cibórz, Ołobok, Międzylesie, Łąkie, Niesulice i osada Cząbry. Gaz wykorzystywany jest do celów komunalno-bytowych i grzewczych.

5.1.4. Gospodarka odpadami

Gmina ma w zasadzie uregulowaną gospodarkę odpadami statymi. Zdecydowana większość gospodarstw gromadzi nieczystości stałe w typowych pojemnikach. Wywozem nieczystości zajmuje się firma „EKO-BUD” z Sulechowa, „TEW-Gospodarowanie Odpadami” ze Świebodzina oraz „Transformacja Marcin Wijatyk” z Ołoboku.

Na terenie gminy znajduje się 13 pojemników na selektywną zbiórkę odpadów. Nieczystości wywożone są na odpowiednio przygotowane składowiska.

5.1.5. Komunikacja

1) Drogi gminne

Sieć dróg gminnych tworzy 25 dróg o łącznej długości 54,8 km. Drogi gminne, mimo nienajlepszego stanu, w większości o nawierzchni gruntowej (aż 48 km dróg), stanowią sieć uzupełniającą, która zaspakaja elementarne potrzeby i dostęp do dróg powiatowych i wojewódzkich.

Tabela 5. Drogi gminne na terenie Gminy Skąpe

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość odcinka w km
004801F	Radoszyn (PKP) do drogi powiat. nr 1222F	1,5
004802F	Rokitnica – Międzylesie	4,0
004803F	Rokitnica – Zawisze	5,5
000807F	Kalinowo- Błonie do drogi powiat. 1157F	1,8
000812F	Zawisze – Grażyna	2,5
004804F	Od drogi kraj. Nr 3 – Rudgerz- Darnawa	3,0
004805F	Kalsk – Niekarzyn	0,8
004806F	Niekarzyn – Kije	0,8
003005F	Tyczno – Ołobok	0,5
004807F	Brody – Przetocznica	2,5
004808F	Kije – Głogusz – Niekarzyn	0,8

2) Drogi powiatowe

Drogi powiatowe to 14 ciągów dróg o łącznej długości 93,18 km, których przebieg zaopiniowano i określono w uchwale Rady Gminy Skąpe Nr V/36/99 z dnia 12 marca 1999 r.

Tabela 6. Drogi powiatowe na terenie Gminy Skąpe

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość odcinka w km
49106	Stacja kolejowa Bytnica - Węgrzynice	3,090
49115	Grabin – Podła Góra - Przetocznicza	7,062
49139	Sycowice – Podła Góra - Skąpe	7,683
49303	Skąpe - Toporów	11,800
49304	Świebodzin – Ołobok - Rokitnica	7,545
49328	Radoszyn – Łąkie – Ołobok – Niesulice - Mostki	11,100
49329	Radoszyn – Darnawa - Niekarzyn	5,555
49330	Skąpe – Łąkie – Chociule - Rudgerzowice	5,900
49332	Wilkowo – Borów - Ołobok	0,840
49333	Podła Góra – Zawisze – Węgrzynice - Kalinowo	11,187
49334	Skąpe – Darnawa – Rosin	7,115
49344	Pomorsko – Brzezie – Pałck – Niekarzyn – Kępsko	6,693
49345	Łochowo – Kije – Gradowo – Przetocznicza	4,933
49355	Radoszyn - Rudgerzowice	2,677

3) Drogi wojewódzkie

Drogi wojewódzkie to dwa ciągi dróg o łącznej długości 18,7 km, zaliczonych do kategorii dróg wojewódzkich na podstawie Dz.U. Nr 160 z 1998 r. poz. 1071.

Tabela 7. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Skąpe

Numer drogi	Nazwa drogi
276	Krosno Odrzańskie - Świebodzin
277	Skąpe - Sulechów

4) Drogi krajowe

Przez teren gminy nie przebiegają żadne drogi zaliczone do kategorii dróg krajowych.

5) Stan techniczny dróg na terenie gminy

Drogi gminne i powiatowe posiadają bardzo niezadowalające parametry techniczne i geometryczne. Drogi gminne to 54,8 km dróg, z czego aż 48 km ma nawierzchnię gruntową, a tylko 6 km ma nawierzchnię twardą. Drogi powiatowe posiadają niedostateczną geometrię (zbyt małą szerokość, nienormatywne łuki), natomiast stan nawierzchni bitumicznej ze względu na bardzo liczne spękania i uszkodzenia wymaga pilnego remontu (odnowy).

Drogi wojewódzkie posiadają wystarczające parametry geometryczne, zaś ich nawierzchnia została w ostatnich latach wyremontowana.

6) Komunikacja wodna

Komunikacja wodna na terenie gminy nie występuje. Jednakże gmina posiada bardzo dobre warunki dla rozwoju kajakarstwa.

5.1.6. Elektroenergetyka

Teren gminy Skąpe zasilany jest na napięciu 15kV z sąsiednich stacji elektroenergetycznych 110/15 V w: Świebodzinie, Sulechowie i Dębicy. Są to linie terenowe, które po drodze zasilają również odbiorców energii elektrycznej na obszarze sąsiednich gmin. Z ww. linii napowietrznych 15 kV oraz ich odgałęzień zasilane są stacje transformatorowe 15/0,4 V, znajdujące się w poszczególnych miejscowościach gminy.

Są to stacje transformatorowe typu słupowego i wieżowego dostosowane do zasilania liniami napowietrznymi 15 V, jak również stacje parterowe zasilane liniami kablowymi 15 V (głównie w miejscowości Cibórz i Niesulice).

Łączna długość sieci na terenie gminy wynosi 86 km, w tym:

- linii napowietrznych - 83 km,
- linii kablowych - 3 km

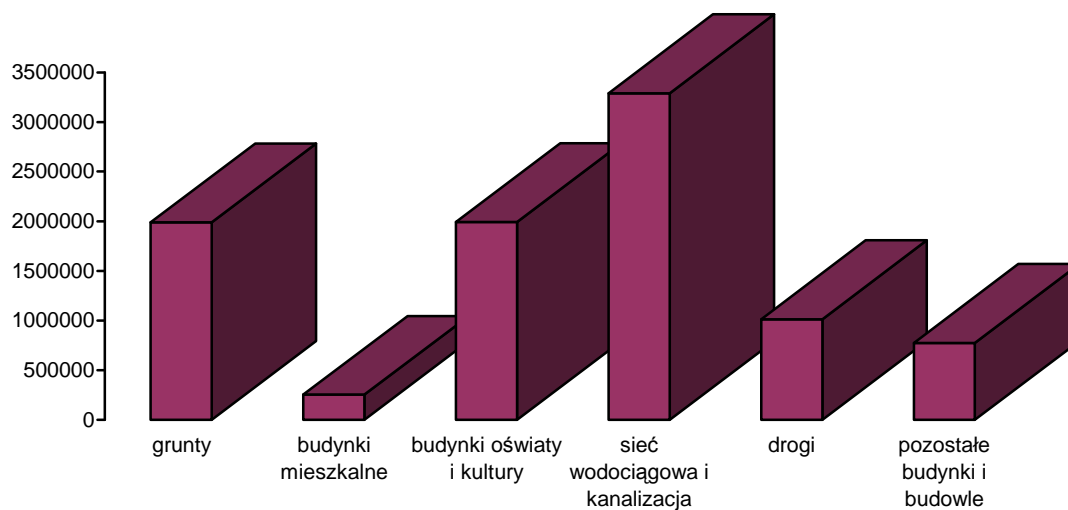
5.2. Własność nieruchomości

Gmina Skąpe zajmuje powierzchnię ewidencyjną 18.097 ha i w skład jej wchodzi:

Tabela 8. Rzeczowy majątek trwały Gminy Skąpe. Stan na dzień 31.10.2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w zł.	Udział w całości
1	Grunty	1.990.306,56	21,36
2	Budynki mieszkalne	253.104,83	2,72
3	Budynki oświaty i kultury	1.992.349,88	21,39
4	Sieć wodociągowa i kanalizacja	3.289.330,47	35,31
5	Drogi	1.015.466,40	10,90
6	Pozostałe budynki i budowle	775.280,01	8,32
Razem:		9.315.838,15	100,00

Wykres 6. Rzeczowy majątek trwały Gminy Skąpe

5.3. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Jeziora i lasy czynią teren gminy Skąpe atrakcyjnym turystycznie. Walory te wzbogaca dodatkowo zachowane dziedzictwo kulturowe. O wartościach tego dziedzictwa decydują:

- archeologiczne ślady zasiedlenia z czasów pradziejowych,
- historyczne rozplanowanie, zachowane w rozwiniętych układach wsi, historyczne nazewnictwo wsi,
- zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ewidencją konserwatorską,
- artystyczne wyposażenie wnętrz zabytków architektury,
- zespoły dworskie i folwarczne,
- komponowana zieleń parków, cmentarzy i alej.

Do najcenniejszych zabytków archeologicznych należą grodziska w Niesulicach, Niekarzynie i Skąpem. Spośród zabytkowych układów wiejskich bardzo cennym jest okolicowy plan Łąkiego. Duże wartości kulturowe mają także dobrze zachowane plany owalnicowe Darnawy, Międzylesia, Pałcka, Radoszyna, Rokitnicy i Skąpego. Układ przestrzenny Ołoboku łączy w sobie elementy rozplanowania wsi i miasteczka. Najstarszym, cennym zabytkiem architektury jest późnogotycki kościół w Radoszynie. W jego sąsiedztwie usytuowany jest nieużytkowany zbór ewangelicki z początku XIX wieku. Barokową świątynię ma Pałck, a klasycystyczną Ołobok. W Rokitnicy znajduje się klasycystyczny pałac i szachulcowy kościół z początku XIX wieku. W Darnawie, Międzylesiu i Węgrzynicach istnieją kościoły zbudowane w 2 połowie XIX wieku, w stylach historycznych. Folwarki lub ich resztki przetrwały w Błoniach, Kalinowie, Niekarzynie, Pałcku, Rokitnicy i Zawiszach. Założenia parkowe znajdują się w Pałcku, Niekarzynie i Rokitnicy.

Prawie wszystkie obiekty dziedzictwa kulturowego wymagają przeprowadzenia prac remontowych. Stan techniczny najcenniejszych obiektów jest zły.

Obszary chronione mogą stanowić znaczny potencjał rozwoju gminy np.

rozwoju turystyki i wypoczynku. Rozkwit ten winien przebiegać harmonijnie w zgodzie z naturalnymi warunkami i tradycją. Dlatego też w celu realizacji postawionych zadań, biorąc pod uwagę uwarunkowania, a także współczesne potrzeby gminy należy:

- chronić rejony osadnictwa wiejskiego dotkniętego w niewielkim stopniu czynnikami dezintegrującymi przed dalszą dewastacją kulturową,
- rewaloryzować zabytkowe układy ruralistyczne o czytelnych cechach pierwotnych, w których proces zmian jest zaawansowany, wytyczając obszary, które powinny być chronione i opracować dla nich zasady kształtowania przestrzeni. Do układów takich należą: Darnawa, Łąkie, Międzylesie, Ołobok, Pałck, Radoszyn, Rokitnica, Skąpe, Węgrzynice.
- chronić dziedzictwo kulturowe, a przede wszystkim zespoły i obiekty prawem chronione (figurujące w rejestrze zabytków, objęte ewidencją konserwatorską i zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego),
- należy dążyć do poprawienia jakości życia w obiektach historycznych, przeprowadzając ich remonty w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi,
- zespolic działania ochrony wiejskiej zabudowy z ochroną przyrody,
- kształtować świadomość społeczną o konieczności ochrony wartości kulturowych,
- opracować programy szkolne o historii regionu i jej zabytkach.

5.4. Identyfikacja problemów

1. Brak rozbudowanych systemów kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.
2. Degradacja środowiska naturalnego w wyniku ingerencji człowieka.
3. Zły stan techniczny dróg powiatowych i gminnych.
4. Rozpad tradycyjnych układów ruralistycznych wskutek inwestycji nie mieszczących się w ich historycznych założeniach przestrzennych.
5. Zanik tradycyjnych form budownictwa i zastępowanie ich zabudową pozbawioną cech tożsamości regionalnej.

6. Postępująca degradacja techniczna substancji historycznej.
7. Postępujące zanieczyszczenie środowiska naturalnego - nielegalne wysypiska śmieci.

VI. Gospodarka

6.1. Podmioty gospodarcze

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy Skąpe na koniec 2006 r. ogółem zarejestrowanych było w rejestrze REGON (wg. sektorów własnościowych) 409 podmiotów gospodarki narodowej. Obrazuje to poniższa tabela:

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg. sektorów własnościowych

Gmina Skąpe	J. m.	2006 r.
Ogółem		
Ogółem	jed.gosp.	409
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	16
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	11
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	0
Spółki handlowe	jed.gosp.	0
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	0
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	0
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	393
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	317
Spółki handlowe	jed.gosp.	11
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	5
spółdzielnie	jed.gosp.	2
fundacje	jed.gosp.	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	17

6.2. Główni pracodawcy

Gmina Skąpe nie posiada większych zakładów przemysłowych. Wśród podmiotów gospodarczych przeważają osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek i jest to głównie działalność usługowa.

Poniższa tabela przedstawia strukturę głównych branż zatrudnienia na terenie gminy:

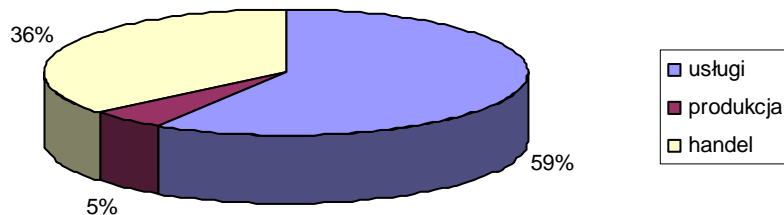
Tabela 10. Główni pracodawcy na terenie Gminy Skąpe

L.p.	nazwa	miejsowość	branża
1	E.U.R.O. Mebel Sp. z o.o.	Łąkie	produkcja
2	Steinpol Meble Sp. z o.o.	Radoszyn	produkcja
3	Skioldpasz Sp. z o.o.	Radoszyn	produkcja rolna
4	KERI	Cibórz	budownictwo
5	Usługi Ogólnobudowlane	Skąpe	budownictwo
6	Piekarnia „Płomyk”	Radoszyn	usługi
7	Stacja paliw	Radoszyn	usługi
8	Serwis motocykli „Moto Craft”	Skąpe	usługi
9	Warsztat samochodowy	Skąpe	usługi
10	Tartak i Stolarstwo Niekarzyn	Niekarzyn	usługi
11	Zakład Usług Leśnych	Węgrzynice	usługi
12	Zakład Pogrzebowy Radoszyn	Radoszyn	usługi
13	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Marcin Wijatyk	Ołobok	usługi
14	Zakład Rolny Ołobok s.c. Ołobok	Ołobok	usługi, rolnictwo
15	Urząd Gminy Skąpe	Skąpe	urzędy
16	Urząd Poczty	Skąpe	urzędy
17	Zakład Gospodarki Komunalnej	Skąpe	urzędy
18	Ośrodek Pomocy Społecznej	Skąpe	urzędy
19	Wojewódzki szpital Specjalistyczny	Cibórz	służba zdrowia
20	Techspaw	Skąpe	inna
21	Greenland Sp. z o.o.	Radoszyn	inna

6.3. Struktura podstawowych branż na terenie gminy

Wykres 7. Struktura branż pozarolniczych na terenie gminy

6.4. Identyfikacja problemów

- brak zróżnicowania działalności gospodarczej,
- zbyt mały rozwój usług i infrastruktury turystycznej,
- brak systemu preferencji dla potencjalnych podmiotów gospodarczych,
- brak wyznaczonych i uzbrojonych terenów pod inwestycje.

VII. Sfera społeczna

Rozwój mieszkańców Gminy Skąpe w sferze społecznej polega na stałym wzroście ich poziomu wykształcenia, świadomości obywatelskiej oraz osobistej kulturze. Wyrazem rozwoju dokonującego się w tej sferze powinien być wzrastający poziom poczucia odpowiedzialności za sprawy o charakterze publicznym.

7.1. Sytuacja demograficzna i społeczna

7.1.1. Demografia

Niż demograficzny, który rozpoczął się w Polsce w latach 90 dotknął również gminę Skąpe. Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat liczba urodzeń systematycznie malała, osiągając w roku 2003 najniższy w historii gminy stan - 36. Natomiast od roku 2006 dostrzega się dodatni przyrost naturalny.

Tabela 11. Przyrost naturalny w Gminie Skąpe

rok	urodzenia	zgony	Przyrost naturalny
2003	36	75	-39
2004	51	66	-15
2005	46	56	-10
2006	65	47	18
2007	64	48	16

W 2007 roku ludność gminy Skąpe w wieku produkcyjnym stanowiła 62 % populacji, natomiast w wieku nieprodukcyjnym 38 %. Strukturę ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym według danych Urzędu Gminy Skąpe z dnia 31 grudnia 2007 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12. Struktura ludności w Gminie Skąpe

Wyszczególnienie	ogółem	przedprodukcyjni	produkcyjni	poprodukcyjni
Gmina Skąpe	5071*	1281	3153	637

* Osoby zameldowane na pobyt stały

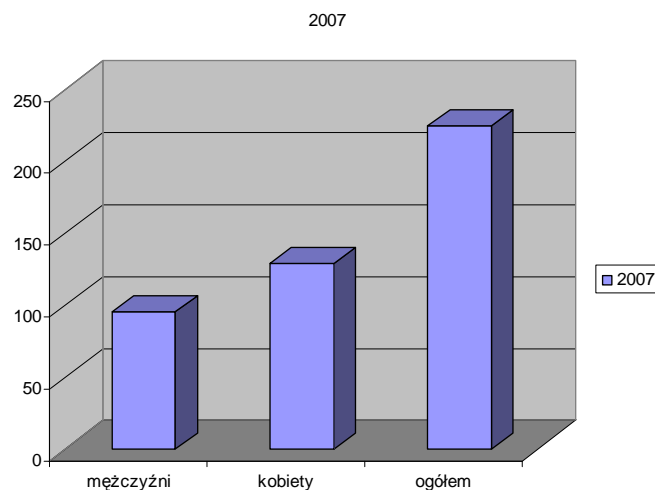
7.1.2. Bezrobocie

W dniu 31 grudnia 2007 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) w Świebodzinie zarejestrowanych było 224 bezrobotnych zamieszkałych na terenie Gminy Skąpe, w tym 129 kobiet.

Tabela 13. Struktura bezrobocia według wieku

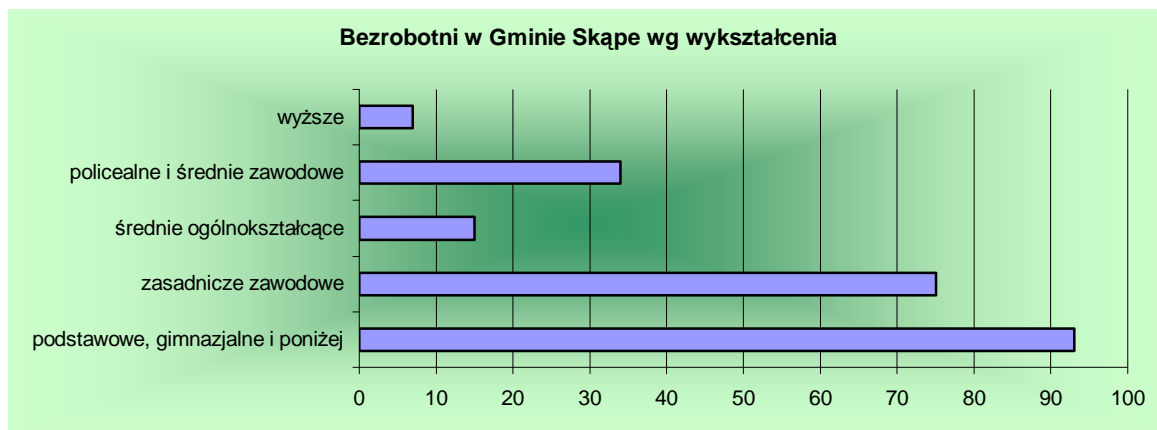
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku					
		24 lata i mniej	25-34	35-44	45-54	50-59	60-64
Skąpe	224	46	55	51	62	9	1

Wykres 8. Struktura bezrobocia według płci

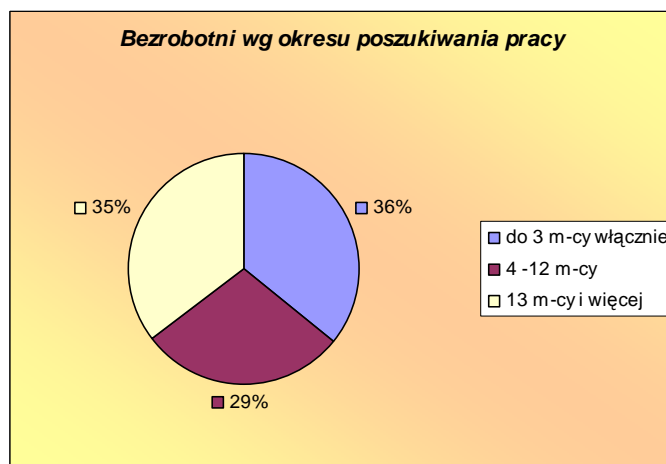

Wykres 9. Struktura bezrobocia według wykształcenia

Wykres 10. Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy

7.2. Oświata

7.2.1. Szkoły

W gminie Skąpe funkcjonują trzy szkoły podstawowe i jedno gimnazjum:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekarzynie
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Ołoboku
3. Publiczna Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka w Międzylesiu wraz z filią w Węgrzynie
4. Publiczne Gimnazjum w Radoszynie

Obecnie do szkół podstawowych uczęszcza 343 uczniów, natomiast do gimnazjum 183. Przy trzech szkołach podstawowych oraz dwóch oddziałach przedszkolnych funkcjonują tzw. „zerówki”, w których do edukacji szkolnej przygotowuje się 56 dzieci sześciolletnich.

Analiza danych demograficznych wskazuje na ciągłe zmniejszanie się liczebności kolejnych roczników osiągających wiek szkolny, co w szerszej perspektywie czasowej uniemożliwi optymalne wykorzystanie istniejącej sieci placówek oświatowych. W celu racjonalnego dociążenia wszystkich obiektów szkolnych docelowo gmina będzie zmuszona do dostosowania sieci szkół do swoich potrzeb.

Tabela 14. Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych szkół

I.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów 2007/2008*
1	Publiczne Gimnazjum w Radoszynie	183
2	Publiczna Szkoła Podstawowa w Międzyzlesiu z filia w Węgrzycach	153
3	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekarzynie	101
4	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ołoboku	89

* dane na dzień 1 października 2007

Stan techniczny szkół i ich wyposażenie wymaga ciągłych remontów. Szczególnie dotyczy to PSP w Niekarzynie, która mieści się w zabytkowym budynku. Żadna ze szkół podstawowych nie posiada Sali gimnastycznej. Jedyne pełnowymiarowy obiekt sportowy znajduje się przy Publicznym Gimnazjum w Radoszynie.

Tabela 15. Zaplecze szkół

I.p.	Nazwa szkoły	Świetlica szkolna	Biblioteka	Sala gimnastyczna
1	Publiczne Gimnazjum w Radoszynie	✓	✓	✓
2	Publiczna Szkoła Podstawowa w Międzylesiu	✓	✓	-
3	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekarzynie	✓	✓	-
4	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ołoboku	✓	✓	✓ (sala wiejska)

Wszystkie szkoły podstawowe wyposażone są w świetlico-stołówki. Tylko Szkoła Podstawowa w Ołoboku i Gimnazjum w Radoszynie posiadają zaplecze kuchenne. Przeprowadzona inwestycja związana z rozbudową bloku żywienia przy gimnazjum zapewniła obsługę pozostałych trzech szkół w zakresie przygotowania posiłków.

Tabela 16. Liczba dożywianych dzieci w szkołach

I.p.	Nazwa szkoły	ogółem	Korzystający z darmowych posiłków
1	Publiczne Gimnazjum w Radoszynie	183	59
2	Publiczna Szkoła Podstawowa w Międzylesiu filią w Węgrzyniech	153	58
3	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekarzynie	101	35
4	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ołoboku	89	40

Większość uczniów z terenu gminy Skąpe dojeżdża do swoich szkół. Poniższa tabela przedstawia liczbę uczniów dowożonych do szkół i korzystających z bezpłatnych biletów:

Tabela 17. Liczba dzieci dojeżdżających do szkół

I.p.	Nazwa szkoły	ogółem	Korzystający z bezpłatnych biletów
1	Publiczne Gimnazjum w Radoszynie	183	147
2	Publiczna Szkoła Podstawowa w Międzyzlesiu z filią w Węgrzynie	153	63
3	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekarzynie	101	69
4	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ołoboku	89	62

7.2.2. Przedszkola

W gminie Skąpe znajduje się jedno Publiczne Przedszkole w Ciborzu z oddziałami zamiejscowymi w Radoszynie i Ołoboku. Obecnie do placówek tych uczęszcza 60 dzieci w wieku 3-5 lat, co stanowi 44 % ogółu dzieci tej grupy wiekowej. Liczba przedszkolaków w poszczególnych oddziałach przedstawia się następująco: Ołobok - 21 dzieci, Cibórz - 20, Radoszyn - 19.

7.3. Kultura

Tabela 18. Ośrodki kultury w gminie Skąpe

miejsowość	Świetlica wiejska	Sala wiejska	biblioteka
Darnawa	83 m ² Stan techniczny dobry	137 m ² Stan techniczny zły	-
Niekarzyn	-	176 m ² Stan techniczny b.dobry	-
Ołobok	86 m ² Stan techniczny b.dobry	158 m ² Stan techniczny dobry	60 m ² Stan techniczny b.dobry
Pałck	45 m ² Stan techniczny dobry	169 m ² Stan techniczny dobry	-
Podła Góra	-	90 m ² Stan techniczny dobry	-
Rokitnica	-	109 m ² Stan techniczny dobry	-
Skąpe	64 m ² Stan techniczny dobry	281 m ² Stan techniczny b.zły	15 m ² Stan techniczny dobry
Węgrzynie	100 m ² Stan techniczny b.dobry	290 m ² Stan techniczny b.zły	-
Zawisze	39 m ² Stan techniczny dobry	-	-

Z danych zawartych w tabeli wynika, że gmina Skąpe posiada bogate zaplecze kulturalne, jednakże stan wielu obiektów wymaga natychmiastowego remontu. Sala wiejska w Ołoboku oprócz swojego pierwotnego przeznaczenia jest przystosowana dla potrzeb miejscowej szkoły podstawowej i spełnia funkcję Sali gimnastycznej.

7.4. Opieka społeczna

Z wielu form pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem w roku 2007 skorzystało 298 rodzin.

Tabela 19. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	w tym: na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	508	298	298	952
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	89	87	87	112
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	438	232	232	882
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	154	154	414
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	0	0	0

Najczęstsze formy pomocy, z jakich w 2007 r. skorzystały osoby objęte opieką społeczną przedstawia poniższa tabela:

Tabela 20. Formy pomocy udzielanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	438	x	232	882
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	69	350	69	271
w tym przyznane z powodu:				
bezrobocia	63	329	63	240
długotrwałej choroby	3	6	3	13
niepełnosprawności	3	11	3	18
POSILEK	296	42904	153	707
w tym dla dzieci	296	42904	153	707
SPRAWIENIE POGRZEBU	5	5	5	5
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	89	x	85	258
w tym: zasiłki specjalne celowe	33	52	33	98
PRACA SOCJALNA	x	x	154	414

W gminie Skąpe głównymi grupami społecznymi wymagającymi wsparcia są:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby z terenów popegeerowskich, pozostające bez stałego zatrudnienia,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
- dzieci i młodzież z rodzin patologicznych,

7.5. Instytucje bezpieczeństwa publicznego

Na terenie gminy Skąpe o bezpieczeństwo publiczne dbają takie instytucje, jak:

- policja,
- ochotnicza straż pożarna - OSP

Ich sprawne działanie wymaga systematycznego doposażania w niezbędny sprzęt, zapewniający możliwość jak najszybszego wykonania obowiązków.

7.6. Identyfikacja problemów

- brak sal gimnastycznych przy obiektach oświatowych,
- niski poziom wykształcenia,
- ubóstwo,
- niska aktywność mieszkańców wsi,
- niedoposażona baza kulturalna i oświatowa.

VIII. Zadania zmierzające do poprawy sytuacji w gminie

1. Zwiększenie dostępu mieszkańców gminy do mediów infrastruktury technicznej poprzez budowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.
2. Dostosowanie bazy sportowej do potrzeb placówek oświatowych.
3. Wspomaganie inicjatyw w dziedzinie form alternatywnych rolnictwa - np. agroturystyka.
4. Wytyczenie terenów pod inwestycje, m.in. z zakresu turystyki.
5. Szkolenia ukierunkowane na zaktywizowanie mieszkańców gminy - kształtowanie liderów lokalnej społeczności.
6. Wytyczenie tras i szlaków turystycznych.
7. Udrożnienie szlaków wodnych w celu odtworzenia turystyki wodnej.

IX. Realizacja zadań i projektów

9.1. Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Głównym celem Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013 jest stworzenie warunków wzrostu konkurencyjności województwa poprzez wykorzystanie regionalnego potencjału endogenicznego oraz przeciwdziałanie marginalizacji zagrożonych obszarów, w tym obszarów wiejskich, przy racjonalnym gospodarowaniu zasobami i dążeniu do zapewnienia większej spójności województwa. Cel ten realizowany będzie poprzez pięć celów szczegółowych odpowiadających merytorycznym priorytetom programu:

1. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu.
2. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego.
3. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego.
4. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej.
5. Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej.

Przedstawione w dokumencie priorytety odpowiadają wyzwaniom i celom postawionym w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego z horyzontem czasowym do roku 2020 i są zgodne z zakresem interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Priorytet I. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu

Główny cel priorytetu

Głównym celem realizowanym w ramach Priorytetu I jest rozwój cywilizacyjny i wzrost konkurencyjności gospodarczej regionu, przede wszystkim poprzez stworzenie warunków infrastrukturalnych gwarantujących szybki wzrost ekonomiczny oraz podnoszących atrakcyjność gospodarczą województwa. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej mają obecnie największe znaczenie i w największym stopniu wpływają na szybkość i jakość zmian rozwojowych w województwie. Działania realizowane w ramach Priorytetu I

przyczynią się do wzmocnienia konkurencyjności regionu poprzez inwestycje dotyczące infrastruktury transportowej, tworzenie obszarów inwestycyjnych oraz niezwykle ważnego z punktu widzenia realizacji celów Strategii Lizbońskiej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, w województwie lubuskim w tym na obszarach wiejskich.

Cele szczegółowe

- poprawa stanu infrastruktury transportowej w województwie,
- budowa społeczeństwa opartego na wiedzy,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa.

Kierunki wsparcia

- Rozwój regionalnej infrastruktury transportowej.
- Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej.
- Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Priorytet II. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego

Główny cel priorytetu

Głównym celem Priorytetu II jest rozwój gospodarczy województwa poprzez zintegrowanie działań dla tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym oraz wzrostowi zatrudnienia.

Cele szczegółowe

- wspieranie innowacyjnego charakteru przedsiębiorczości,
- wzmocnienie konkurencyjności lubuskich przedsiębiorców,
- aktywizacja kooperacji podmiotów o charakterze naukowo - badawczym z MSP,
- wzmocnienie systemu wspierania przedsiębiorczości.

Kierunki wsparcia

- Wsparcie mikroprzedsiębiorstw.
- Wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje.
- Wsparcie przedsiębiorstw przez doradztwo.
- Transfer wyników badań, nowoczesnych technologii i innowacji do przedsiębiorstw.
- Rozwój instytucji otoczenia biznesu.

Priorytet III. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego

Główny cel priorytetu

Głównym celem Priorytetu III jest utrzymanie wysokich standardów ekologicznych przez dalszą poprawę funkcjonowania infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego.

Cele szczegółowe

- dalsza poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Kierunki wsparcia

- Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego.
- Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
- Zarządzanie ochroną środowiska przyrodniczego.

Priorytet IV. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej

Główny cel priorytetu

Głównym celem realizowanym w ramach Priorytetu IV jest stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w województwie lubuskim oraz znoszenie

dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi. Cel ten obejmuje zarówno poprawę jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz zdrowotnych przez rozwój i modernizację infrastruktury społecznej w regionie, jak również odpowiada na strukturalny problem regionu, którym jest przede wszystkim peryferyzacja obszarów upośledzonych oraz terenów wymagających restrukturyzacji i rewitalizacji.

Cele szczegółowe

- poprawa jakości infrastruktury społecznej województwie,
- wzmocnienie roli szkół wyższych i ośrodków naukowo-badawczych,
- poprawa jakości kształcenia i dostępu do wiedzy na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym,
- poprawa jakości i dostępności usług ochrony zdrowia zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym,
- aktywizacja obszarów strukturalnie słabych,
- tworzenie warunków do włączenia obszarów strukturalnie słabych w procesy rozwojowe,
- ułatwienie dostępu do podstawowej infrastruktury na terenach strukturalnie słabych.

Kierunki wsparcia

- Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia.
- Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej.
- Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich.

Priorytet V. Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej

Główny cel priorytetu

Głównym celem priorytetu jest wzrost konkurencyjności regionalnej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury, a także podjęcie działań w celu zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego dla podniesienia atrakcyjności

regionu na rynku krajowym i międzynarodowym. Realizacja priorytetu przyczyni się do wzrostu znaczenia turystyki i kultury jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa.

Cele szczegółowe

- poprawa jakości i dostępności infrastruktury turystycznej, kulturowej i sportowej w województwie,
- wzmocnienie potencjału turystycznego regionu,
- wspieranie rozwoju produktów turystycznych regionu.

Kierunki wsparcia

- Rozwój i modernizacja infrastruktury kulturowej.
- Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i sportowej.

9.2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) będzie realizowany w latach 2007-2013 na terenie całego kraju. Podstawą realizacji założeń strategicznych Programu, opisanych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych:

Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

- Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie
- Ułatwianie startu młodym rolnikom
- Renty strukturalne
- Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów
- Modernizacja gospodarstw rolnych
- Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej
- Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i

- leśnictwa
- Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności
- Działania informacyjne i promocyjne
- Grupy producentów rolnych

OŚ 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

- Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)
- Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe)
- Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne
- Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie
- instrumentów zapobiegawczych

OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej
- Odnowa i rozwój wsi

OŚ 4 LEADER

- Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju
- Wdrażanie projektów współpracy
- Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja

Wszystkie te działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

9.3. Podział na projekty i zadania inwestycyjne

Tabela 21. Wykaz zadań inwestycyjnych współfinansowanych ze środków UE

Działanie	Zadanie	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Lubuski Regionalny Program Operacyjny							
Działanie 3.1 Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ołobok i Niesulice oraz sieci wodociągowej w Niesulicach (w tym modernizacja stacji uzdatniania wody w Ołoboku)	✓	✓				
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kalinowo (w tym przesył do Niesulic)			✓			
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rokitnica				✓		
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pałck (w tym przesył do Skąpego) i Niekarzyn (w tym przesył do Pałcka)						✓
Działanie 4.2. Poddziałanie 4.2.2. Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej im. J. Korczaka w Międzyzlesiu	✓					
Działanie 4.2. Poddziałanie 4.2.2. Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ołoboku			✓			
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich							
Oś III działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Radoszyn wraz z przesyłem do miejscowości Skąpe		✓				
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łąkie wraz z przesyłem do miejscowości Ołobok		✓				
Oś III działanie: Odnowa i rozwój wsi	Remont wraz z wyposażeniem Sali wiejskiej w miejscowości Pałck		✓				
	Remont wraz z wyposażeniem Sali wiejskiej w miejscowości Węgrzynice	✓					
	Remont wraz z wyposażeniem świetlicy wiejskiej i biblioteki w miejscowości Skąpe			✓			
	Remont stadionu sportowego w Ciborzu				✓		

Tabela 22. Wykaz zadań inwestycyjnych finansowanych ze środków krajowych i własnych

Źródło finansowania	Nazwa zadania	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rządowy program „Boisko w mojej gminie”	Budowa kompleksu sportowego w miejscowości Radoszyn		✓				
Środki własne	Budowa sieci wodociągowej Ołobok - Łąkie		✓				
Środki własne	Budowa przesyłu sanitarnego z m. Ołobok do oczyszczalni w Ciborzu	✓					
Środki własne	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podła Góra wraz z przesyłem do Międzyzlesia		✓				
Środki własne	Budowa parkingu w m. Niesulice			✓			
Środki własne	Budowa szlaku spacerowego wzdłuż jeziora Niesłysz w m. Niesulice			✓			

Tabela 23. Zadania inwestycyjne według hierarchii ważności realizacji oraz źródła finansowania

Hierarchia ważności	Nazwa zadania	Nakłady	Źródło finansowania	
			środki UE	środki własne
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Niesulice i Ołobok	15 571 670,54	75%	25%
2.	Budowa przesyłu sanitarnego z miejscowości Ołobok do oczyszczalni w Ciborzu	3 559 773,61	0%	100%
3.	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej im. J. Korczaka w Międzyzlesiu	3 261 715,00	max 85%	15%
4.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łąkie wraz z przesyłem do miejscowości Ołobok	3 400 000,00	75%	25%
5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Radoszyn wraz z przesyłem do miejscowości Skąpe	6 878 543,09	75%	25%
6.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podła Góra w raz z przesyłem do Międzyzlesia	1 390 000,00	0%	100%
7.	Budowa sieci wodociągowej Ołobok-Łąkie	538 000,00	0%	100%
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kalinowo (wraz z przesyłem do Niesulic)	910 000,00	max 85%	15%
9.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rokitnica	1 450 000,00	max 85%	15%
10.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pałck (w tym przesył do Skąpego) i Niekarzyn (w tym przesył do Pałcka)	11 800 000,00	max 85%	15%
11.	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ołoboku	2 543 700,00	max 85%	15%
12.	Budowa kompleksu sportowego w miejscowości Radoszyn*	1 000 000,00	0%*	33%*
13.	Remont wraz z wyposażeniem Sali wiejskiej w miejscowości Węgrzynice	360 000,00	75%	25%
14.	Remont wraz z wyposażeniem sali wiejskiej w miejscowości Pałck	460 000,00	75%	25%
15.	Remont wraz z wyposażeniem świetlicy wiejskiej i biblioteki w miejscowości Skąpe	480 000,00	75%	25%
16.	Remont stadionu sportowego w Ciborzu	670 000,00	75%	25%
17.	Budowa parkingu w m. Niesulice	300 000,00	0%	100%
18.	Budowa szlaku spacerowego wzdłuż jeziora Niesłysz w m. Niesulice	1 000 000,00	0%	100%

* Inwestycja realizowana w ramach rządowego programu „Boisko w mojej gminie” finansowana jest w 1/3 przez ministerstwo sportu i turystyki, w 1/3 przez marszałków i w 1/3 przez samorządy

9.4. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy i powiatu

Tabela 24. Projekty komplementarne

I.p.	Nazwa zadania	Inwestor	Źródło finansowania
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna			
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągu w m. Międzyziesie	Gmina Skąpe	- Program SAPARD - Środki własne
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej w miejscowości Skąpe	Gmina Skąpe	- ZPORR - Środki własne
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach – Przelazy, Zagórze I Mostki	Gmina Lubrza	- ZPORR - Środki własne
4.	Budowa centralnego systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Świebodzin	Gmina Świebodzin	- Fundusz Spójności - Środki własne
Świetlice wiejskie			
1	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Podleś Górze	Gmina Skąpe	- Środki własne
2	Rozbudowa wraz z wyposażeniem sali wiejskiej oraz zagospodarowanie parku i boisk w miejscowości Niekarzyn	Gmina Skąpe	- SPO ROL - Środki własne
3	Remont wraz z przebudową oraz wyposażeniem świetlicy wiejskiej i biblioteki w Ołoboku	Gmina Skąpe	- SPO ROL - Środki własne
Szkoły			
1	Wymiana podłóg i malowanie pomieszczeń dydaktycznych w Publicznej Szkole Podstawowej w Niekarzynie	Gmina Skąpe	- Środki MENiS - Środki własne
2	Remont dachu w Publicznym Gimnazjum w Radoszynie	Gmina Skąpe	- Program PAOW - Środki własne
3	Rozbudowa bloku żywienia i biblioteki w Publicznym Gimnazjum w Radoszynie	Gmina Skąpe	- ZPORR - Środki własne
4	Remont wraz z wyposażeniem świetlicy szkolnej w Publicznej Szkole Podstawowej w Ołoboku	Gmina Skąpe	- PAOW - Środki własne
Drogi			
1	Przebudowa drogi Ołobok -Rokitnica etap III	Powiat świebodziński	- Program SAPARD - Środki własne
2	Modernizacja drogi powiatowej nr F1222 (49334) odcinek w miejscowości Skąpe	Powiat świebodziński	- SAPARD - Środki własne
3	Modernizacja drogi wojewódzkiej 277 Skąpe – Sulechów	Zarząd Dróg Wojewódzkich	- ZPORR - środki własne

X. Plan finansowy na lata 2008 - 2013

Tabela 25. Limity wydatków budżetowych na wieloletnie programy inwestycyjne Gminy Skąpe na lata 2008-2013

l.p.	nazwa inwestycji	rok 2008		rok 2009			rok 2010		rok 2011		rok 2012		rok 2013	
		środki UE	wkład własny	środki UE	Inne źródła	wkład własny	środki UE	wkład własny	środki UE	wkład własny	środki UE	wkład własny	środki UE	wkład własny
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ołobok i Niesulice oraz sieci wodociągowej w Niesulicach (w tym modernizacja stacji uzdatniania wody w Ołoboku)	5 576 842,00	2 207 282,00	5 775 770,00		1 925 257,00								
2	Budowa sieci przesyłu sanitarnego z m. Ołobok do oczyszczalni w Ciborzu		3 559 773,61											
3	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej im. J. Korczaka w Międzylesiu	2 729 957,00	481 758,00											
4	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łąkie wraz z przesyłem do miejscowości Ołobok			1 400 000,00		2 000 000,00								
5	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Radoszyn wraz z przesyłem do miejscowości Skąpe			2 600 000,00		4 278 543,09								
6	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podła Góra wraz z przesyłem do Międzylesia					1 390 000,00								
7	Budowa sieci wodociągowej Ołobok - Łąkie					538 000,00								
8	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kalinowo wraz z przesyłem do miejscowości Niesulice						773 500,00	136 500,00						

l.p.	nazwa inwestycji	rok 2008		rok 2009			rok 2010		rok 2011		rok 2012		rok 2013	
		środki UE	wkład własny	środki UE	Inne źródła	wkład własny	środki UE	wkład własny	środki UE	wkład własny	środki UE	wkład własny	środki UE	wkład własny
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rokitnica								1 232 500,00	217 500,00				
9	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pałk wraz z przesyłem do miejscowości Skąpe i w miejscowości Niekarzyn wraz z przesyłem do miejscowości Pałk												10 030 000,00	1 770 000,00
10	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Ołoboku						2 162 213,00	381 487,00						
11	Budowa kompleksu sportowego przy Publicznym Gimnazjum w miejscowości Radoszyn				660 000,00	340 000,00								
12	Remont wraz z wyposażeniem Sali wiejskiej w miejscowości Węgrzynice	270 000,00	90 000,00											
13	Remont wraz z wyposażeniem Sali wiejskiej w miejscowości Pałk			345 000,00		115 000,00								
14	Remont wraz z wyposażeniem świetlicy wiejskiej i biblioteki w miejscowości Skąpe						360 000,00	120 000,00						
15	Remont stadionu sportowego w Ciborzu								500 000,00	170 000,00				
16	Budowa parkingu w miejscowości Niesulice							300 000,00						
17	Budowa szlaku spacerowego wzdłuż jeziora Niesłysz w miejscowości Niesulice							1 000 000,00						
	RAZEM	8 576 799,00	2 779 040,00	10 120 770,00	660 000,00	11 186 800,09	3 295 713,00	1 937 487,00	1 732 500,00	387 500,00	2 941 000,00	519 000,00	10 030 000,00	1 770 000,00

XI. System wdrażania

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Skąpe oparty został o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Gmina korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE jest zobowiązana przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz w pozostałych rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy pomocowych.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia.

11.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego

Funkcję Instytucji Zarządzającej i Koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego będzie pełniła specjalnie powołana Komisja ds. Rozwoju Lokalnego Rady Gminy Skąpe wraz z przedstawicielami grup społeczno-gospodarczych działających na terenie gminy.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu oraz przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenie planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych raportów dotyczących wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach.

11.2. Instytucja Wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego

Urząd Gminy Skąpe jako Instytucja Wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego jest odpowiedzialny za:

- przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych - beneficjentów pomocy,
- kreowanie i składanie wniosków aplikacyjnych do Instytucji właściwych ds. zarządzania programem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami Planu,
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- zapewnienie odpowiedniej promocji projektów i informowanie społeczeństwa o współfinansowaniu przez Unię Europejską realizowanych projektów.

XII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu.

12.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego

Władze gminy - Wójt, Sekretarz oraz Rada Gminy będą monitorowały przebieg realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualnie będą interweniowały w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygancji z realizacji zadania.

12.2. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Współpraca pomiędzy poszczególnymi sektorami została zainicjowana już przy tworzeniu Planu poprzez zaproszenie do współpracy przedstawicieli poszczególnych grup społeczno-gospodarczych oraz:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie Gminy Skąpe,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie najnowszych technologii (Internet), w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Skąpe będą uwzględniały specyficzne potrzeby lokalnej społeczności, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

12.3. Public Relations planu rozwoju lokalnego

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla samorządów gminnych. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

Realizacji polityki informacyjnej służyć będą następujące instrumenty:

- serwis internetowy gminy zapewni szybki i ogólny dostęp do źródeł informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparcia ze strony Unii Europejskiej,
- media - działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego, w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam i ogłoszeń. Wszelka informacja o zasadach i procedurach związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych przekazywana będzie w zwięzły i przystępny sposób,
- na tablicy ogłoszeń urzędu systemtycznie będą ukazywały się informacje o postępach realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Spis wykresów

Wykres 1. Podział użytków rolnych na terenie gminy	6
Wykres 2. Podzia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.....	7
Wykres 3. Sieć wodociągowa na terenie gminy Skąpe.....	14
Wykres 4. Mieszkańcy gminy objęci kanalizacją.....	15
Wykres 5. Kanalizacja na terenie gminy Skpe.....	16
Wykres 6. Rzeczowy majątek trwały gminy Skąpe.....	20
Wykres 7. Struktura branż pozarolniczych na terenie gminy.....	25
Wykres 8. Struktura bezrobocia wg. płci.....	27
Wykres 9. Struktura bezrobocia według wykształcenia.....	28
Wykres 10. Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy.....	28

Spis tabel

Tabela 1. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według płci.....	8
Tabela 2. Podział mieszkańców Gminy Skąpe według wieku.....	8
Tabela 3. Baza turystyczna i agroturystyczna Gminy Skąpe.....	12
Tabela 4. Szlaki rowerowe na terenie Gminy Skąpe.....	13
Tabela 5. Drogi gminne na terenie Gminy Skąpe	17
Tabela 6. Drogi powiatowe na terenie Gminy Skąpe	18
Tabela 7. Drogi wojewódzkie na terenie Gminy Skąpe.....	18
Tabela 8. Rzeczowy majątek trwały Gminy Skąpe. Stan na dzień 31.10.2007 r.....	20
Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg. sektorów własnościowych	23
Tabela 10. Główni pracodawcy na terenie Gminy Skąpe	24
Tabela 11. Przyrost naturalny w Gminie Skąpe	26
Tabela 12. Struktura ludności w Gminie Skąpe.....	26
Tabela 13. Struktura bezrobocia według wieku	27
Tabela 14. Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych szkół	29
Tabela 15. Zaplecze szkół	30
Tabela 16. Liczba dożywianych dzieci w szkołach	30
Tabela 17. Liczba dzieci dojeżdżających do szkół.....	31
Tabela 18. Ośrodki kultury w gminie Skąpe.....	31
Tabela 19. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.....	32
Tabela 20. Formy pomocy udzielanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem.....	33
Tabela 21. Wykaz zadań inwestycyjnych współfinansowanych ze środków UE.....	41
Tabela 22. Wykaz zadań inwestycyjnych finansowanych ze środków krajowych i własnych	42
Tabela 23. Zadania inwestycyjne według hierarchii ważności realizacji oraz źródła finansowania.....	42
Tabela 24. Projekty komplementarne	43
Tabela 25. Limity wydatków budżetowych na wieloletnie programy inwestycyjne Gminy Skąpe na lata 2008-2013	44